

Minister Zdrowia

DLD.050.3.2024.SR
Warszawa, 12 marca 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na zapytanie nr 348 z dnia 21 lutego 2024 r., złożone przez Panią Posel Krystynę Sibińską w sprawie dostępu niepełnosprawnych do przychodni lekarskiej, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

Na wstępie należy wskazać, że przepisy w zakresie których właściwy jest Minister Zdrowia, w szczególności ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2023 r. poz. 991 ze zm.) oraz rozporządzenia wydane na jej podstawie, nie regulują kwestii dostępu do budynku zakładu leczniczego. W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. z 2022 r. poz. 402) zawarto regulacje dotyczące dostosowania dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich, wyłącznie w odniesieniu do pomieszczeń sanitarno-higienicznych oraz pomieszczeń przeznaczonych do rehabilitacji leczniczej.

Zagadnienia dotyczące dostosowania budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych są uregulowane w odpowiednich przepisach prawa budowlanego.

Ogólne wymagania w zakresie projektowania i użytkowania budynków zawarto w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.). Zgodnie z art. 5 ust. 1 powyższej ustawy, obiekt budowlany jako całość oraz jego poszczególne części, wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi, należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym technicznobudowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając m.in.: niezbędne warunki do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne, o których mowa w art. 1 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217), w tym osoby starsze. Dodać należy, iż ustawa Prawo budowlane nie dopuszcza odstępstw od przepisów technicznobudowlanych, które mogą spowodować ograniczenia dostępności dla osób niepełnosprawnych, w stosunku do obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego (art. 9 ust. 1 ustawy Prawo budowlane).

Szereg regulacji dotyczących dostępności dla osób niepełnosprawnych, zawartych jest w przepisach wykonawczych do ustawy Prawo budowlane, w szczególności w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1225). Według § 54 ust. 1 powyższego rozporządzenia, budynek użyteczności publicznej, budynek mieszkalny wielorodzinny, budynek zamieszkania zbiorowego, z wyłączeniem budynków zamieszkania zbiorowego na terenach zamkniętych, oraz każdy inny budynek mający najwyższą

kondygnację z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt więcej niż 50 osób, w których różnica poziomów posadzek pomiędzy pierwszą a najwyższą kondygnacją nadziemną, niestanowiącą drugiego poziomu w mieszkaniu dwupoziomowym, przekracza 9,5 m, a także mający dwie lub więcej kondygnacji nadziemnych budynek opieki zdrowotnej i budynek opieki społecznej, należy wyposażyć w dźwig osobowy. Ponadto, w budynku mieszkalnym wielorodzinnym, budynku zamieszkania zbiorowego oraz budynku użyteczności publicznej, wyposażonym w dźwigi, należy zapewnić dojazd z poziomu terenu i dostęp na wszystkie kondygnacje użytkowe osobom niepełnosprawnym. W przypadku wbudowywania lub przybudowywania szybu dźwigowego do istniejącego budynku dopuszcza się usytuowanie drzwi przystankowych na poziomie spocznika międzypiętrowego, jeżeli zostanie zapewniony dostęp do kondygnacji użytkowej osobom niepełnosprawnym (§ 54 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie). Dodatkowo, stosownie do treści § 55 ust. 1 ww. rozporządzenia, w budynku mieszkalnym wielorodzinnym niewyposażonym w dźwigi należy wykonać pochylnię lub zainstalować odpowiednie urządzenie techniczne, umożliwiające dostęp osobom niepełnosprawnym do mieszkań położonych na pierwszej kondygnacji nadziemnej oraz do kondygnacji podziemnej zawierającej stanowiska postojowe dla samochodów osobowych. Zgodnie natomiast z § 55 ust. 2 powyższego rozporządzenia, w niskim budynku zamieszkania zbiorowego i budynku użyteczności publicznej, niewymagającym wyposażenia w dźwigi, o których mowa w § 54 ust. 1 rozporządzenia, należy zainstalować urządzenia techniczne zapewniające osobom niepełnosprawnym dostęp na kondygnacje z pomieszczeniami użytkowymi, z których mogą korzystać (nie dotyczy to budynków zamieszkania zbiorowego na terenach zamkniętych). Zaznaczyć przy tym należy, iż zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, przepisy rozporządzenia stosuje się przy projektowaniu, budowie i przebudowie oraz przy zmianie sposobu użytkowania budynków oraz budowli nadziemnych i podziemnych spełniających funkcje użytkowe budynków, a także do związanych z nimi urządzeń budowlanych, z zastrzeżeniem § 135 ust. 10 oraz § 207 ust. 2 ww. rozporządzenia. Wobec powyższego, w przypadku, gdy mamy do czynienia z projektowaniem, budową, przebudową lub zmianą sposobu użytkowania budynku, zachodzi obowiązek stosowania zapisów przedmiotowego rozporządzenia, zarówno w przypadku istniejących, jak i nowoprojektowanych budynków, bez względu na datę ich powstania.

Ponadto informuję, że w Ministerstwie Rozwoju i Technologii trwają obecnie prace nad wydaniem nowego rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które zastąpić ma obecnie obowiązujące rozporządzenie, w którym również planuje się wprowadzenie przepisów mających wpływ na usprawnienie dostępności budynków i przestrzeni dla osób niepełnosprawnych.

Dodatkowo informuję, że ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2022 r. poz. 2240) określa środki służące zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz obowiązki podmiotów publicznych. Przepisy powyższej ustawy obowiązują podmioty publiczne zdefiniowane w art. 3 tej ustawy. Podmioty te są zobowiązane do zapewniania dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej, o której mowa w art. 6 ww. ustawy. Ponadto, każda osoba ze szczególnymi potrzebami może złożyć wniosek o zapewnienie jej dostępności w danym podmiocie publicznym jeśli stwierdzi, że dostępność nie jest zapewniona. Brak odpowiedniego ustosunkowania się do wniosku przez podmiot, może skutkować uruchomieniem postępowania skargowego. Całość procedury została opisana w rozdziale czwartym ww. ustawy (art. 29-34). Jednakże w przypadku podmiotów prywatnych nie ma bezpośredniego obowiązku stosowania przepisów ustawy. Wyjątkiem jest sytuacja wskazana w art. 4 ust. 3 ustawy, mówiąca iż: „W przypadku zlecenia lub powierzenia, na podstawie umowy, realizacji zadań publicznych finansowanych z udziałem środków publicznych lub udzielania zamówień publicznych podmiotom innym niż podmioty publiczne, podmiot publiczny jest obowiązany do określenia w treści umowy warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie tych zadań

publicznych lub zamówień publicznych, z uwzględnieniem minimalnych wymagań, o których mowa w artykule 6 ustawy”. Oznacza to, że w sytuacji kiedy podmiot prywatny realizuje na rzecz podmiotu publicznego zadania lub zamówienia publiczne, jest zobowiązany do realizacji działań wynikających z tych zadań lub zamówień w uwzględnieniu wymagań w zakresie dostępności wskazanych w umowie. W opinii Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, w którego właściwości znajduje się ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, tego typu zobowiązaniem jest m.in. kontrakt zawarty z Narodowym Funduszem Zdrowia na udzielanie świadczeń medycznych. Powinien on więc w swojej treści zawierać również zobowiązania w zakresie dostępności (np. architektonicznej czy informacyjno-komunikacyjnej) dla podmiotu będącego świadczeniodawcą.

Z wyrazami szacunku,
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Urszula Demkow
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/